

LOKAAL PREVENTIE AKKOORD

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	03
INLEIDING	04
WAT WILLEN WE BEREIKEN?	05
SAMEN AAN DE SLAG	06
1 Weerbaarheid en welbevinden	07
2 Gezonde voeding en bewegen	09
3 Roken, alcohol en drugs	
UITVOERING, COMMUNICATIE EN FINANCIËN	11
BIJLAGEN	14
• Partners	
• Infographic Heel Someren Gezond	

SAMENVATTING

In Someren gebeurt al veel om een gezonde leefstijl en de sociale leefomgeving te bevorderen. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in afstemming en samenwerking (b.v. PACT Weerbaarheid, lokaal Sportakkoord) zodat ieders expertise wordt benut, inwoners beter worden bereikt en er sprake is van een doorgaande lijn in informatie en ondersteuning van inwoners van jong tot oud.

Het doel van Heel Someren Gezond is het borgen wat we tot nu toe hebben opgebouwd op het gebied van weerbaarheid en preventieve gezondheid en het leggen van verbindingen tussen de verschillende thema's. Hiermee willen we een beweging op gang brengen, waarmee inwoners in Someren steeds gezonder worden. Dit doen we door te investeren en faciliteren in netwerkbijeenkomsten en te stimuleren om samen aan de slag te gaan.

Vanuit Heel Someren Gezond blijven we inzetten op de pijlers:

1. Weerbaarheid en welbevinden;
2. Gezonde voeding en bewegen;
3. Alcohol-, roken- en drugspreventie.

Twee keer per jaar wordt een netwerkbijeenkomst georganiseerd. Eén bijeenkomst specifiek voor het thema weerbaarheid en welbevinden en één brede bijeenkomst voor alle thema's van Heel Someren Gezond. De opzet en inhoud van deze bijeenkomsten worden samen met enkele partners bepaald en vormgegeven.

Naast een centraal thema zal met name het ontmoeten centraal staan bij deze bijeenkomsten. Zodat de lijnen kort blijven, iedereen bekend blijft met elkaars expertise en er snel geschakeld kan worden.

De startbijeenkomst van Heel Someren Gezond vond plaats op 21 juni 2022.

Weerbaarheid en welbevinden

Eind 2021 vond de afsluiting en evaluatie van het PACT Weerbaarheid plaats. Veel interventies uit het PACT zijn geborgd, daarnaast willen we blijven investeren in het netwerk rondom kinderen, jongeren en hun opvoeders. Verder wordt ingezet op kansrijke (regionale) programma's en stimuleren we dat nieuwe initiatieven tot ontplooiing komen. In november 2022 zal de eerste netwerkbijeenkomst plaatsvinden voor het thema weerbaarheid en welbevinden.

Gezonde voeding en bewegen

In Someren gebeurt al veel op het gebied van gezonde voeding en bewegen (denk aan LEEF Someren, sportonderwijs op de basisscholen, Sportakkoord Someren etc). Veel partijen werken samen om ervoor te zorgen dat inwoners uit Someren gezonder eten en meer bewegen. Deze initiatieven komen bij elkaar in de werkgroep LEEF Someren! Nieuwe initiatieven op het gebied van voeding en beweging zullen hieraan verbonden worden. Bijvoorbeeld de initiatieven *Bewegen in het dagelijks leven voor ouderen* (initiatief van Onis Welzijn en LEEF) en *Beweegtuin Slievenpark* (initiatief van o.a. KBO, LEEF en GGD Brabant-Zuidoost).

Alcohol-, roken- en drugspreventie

Aandacht voor alcohol- en drugspreventie is er al vele jaren. In samenwerking met verschillende netwerkpartners wordt er vanuit de driehoek preventie, regelgeving en handhaving ingezet op het voorkomen van alcohol- en drugsmisbruik. De gemeente Someren stond tevens aan de wieg van het regionale programma *'Skip die trip'*, waarin wordt samengewerkt aan het denormaliseren van drugsgebruik. De komende jaren zal er onverminderd ingezet worden op alcohol- en drugspreventie maar zal tevens de Rookvrije generatie over Someren uitgerold worden.

INLEIDING

De gemeente Someren en haar netwerkpartners hebben preventie en gezondheid hoog in het vaandel staan. Er wordt veel aandacht en energie besteed aan een integrale preventieve aanpak binnen de WMO, jeugdzorg en participatie in samenwerking met scholen, sportverenigingen, zorg- en welzijnsinstellingen, bedrijven, inwoners en de media.

Zo zijn in 2016 met 28 partners afspraken gemaakt over afstemming en samenwerking op het gebied van weerbaarheid voor kinderen en de opvoedkracht van hun ouders met aandacht voor aanverwante thema's zoals *genotmiddelen*, voeding en bewegen. Hiervoor is een *PACT* gesloten met als rode draad de verbinding tussen interventies en het bereiken van de doelgroep vanuit de 'vindplekken' (vereniging, kinderopvang, school, dorpsraden, gebiedsteam ZO Someren). Na een projectperiode van zes jaar zijn verschillende interventies geborgd in reguliere werkprocessen. Echter de behoefte om te blijven investeren in het netwerk is onverminderd groot.

Maar er gebeurt meer in Someren voor jong en oud, met en zonder beperking of kwetsbaarheid. In 2019 / 2020 is een *lokaal Sportakkoord* gesloten met veel aandacht voor een integrale aanpak op het gebied van bewegen en aanverwante thema's zoals gezond eten en omgaan met stress. Vanuit *LEEF Someren* en *het Bewegend Kind* wordt ingezet op structureel beweegaanbod tijdens en na schooltijd.

Zij bereiken hiermee kinderen op de kinderopvang, basisschool en het voortgezet onderwijs. Maar ook volwassenen en ouderen worden in Someren in beweging gezet. Aandacht voor alcohol en drugspreventie is er al vele jaren. In samenwerking met tal van netwerkpartners zoals Novadic Kentron, GGD Brabant-Zuidoost, Halt, jongerenwerk, scholen, politie wordt er vanuit de driehoek preventie, regelgeving en handhaving ingezet op het voorkomen van alcohol- en drugsmisbruik. De gemeente Someren stond tevens aan de wieg van het regionale programma '*Skip die trip*', waarin alle gemeenten uit Oost-Brabant, de GGD-en Hart voor Brabant en Brabant-Zuidoost en Novadic Kentron werken aan de denormalisering van drugsgebruik.

Ook inwoners zijn bij verschillende van deze thema's actief betrokken en nemen zelf initiatief vanuit bijvoorbeeld de KBO's, *Samen voor Someren*, *Lierop Leeft*, *de dorpsraad Someren-Eind* en *dorpsoverleg Someren-Heide*. Zij weten daarbij ook ondernemers te betrekken voor ondersteuning, en maken gebruik van de lokale subsidiemogelijkheden van bijvoorbeeld *Stichting Steun Welzijnzorg* en *Stichting Dokter Eijnatten*.

De lijnen zijn kort en partijen weten elkaar al goed te vinden. Corona heeft onze samenleving veranderd en laat zien dat bepaalde thema's de komende tijd meer aandacht nodig hebben. Het is belangrijker dan ooit dat inwoners, lokale partners en gemeente elkaar blijven vinden en de handen ineen slaan. Dit geeft een vermenigvuldiging van effecten en leidt tot een duurzaam resultaat. Het merendeel van onze partners heeft inmiddels toegezegd zich de komende jaren samen te blijven inzetten voor gezonde en vitale inwoners.

Om het belang van deze integraliteit en samenwerking te onderstrepen, sluiten we dit Lokaal preventieakkoord in navolging van het Nationaal preventieakkoord. Dit landelijke akkoord is in 2018 gesloten door de Rijksoverheid met het bedrijfsleven en landelijke maatschappelijke organisaties. Doel: de bevolking gezonder maken met als centrale thema's roken, alcohol en overgewicht. Om onze doorstart meer kracht bij te zetten is gekozen voor de nieuwe slogan 'Heel Someren Gezond'.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ambitie

We willen graag dat álle inwoners van Someren gezond en gelukkig door het leven gaan en dat gezondheidsverschillen tussen groepen kleiner worden. We zijn van mening dat een preventieve en integrale aanpak waarbij de burger centraal staat, het meeste effect heeft. Dit betekent dat we vraaggericht werken met veerkracht, vitaliteit en gezondheid als rode draad. Zo hopen wij dat onze inwoners beter kunnen omgaan met veranderingen en verleidingen. Door het individu en de relaties tussen mensen te versterken, wordt ook de gemeenschap sterker.

Gezondheid en vitaal welzijn voor jong en oud

De jeugd heeft de toekomst en bij deze groep kan nog veel (gezondheids)winst behaald worden. Maar de rol van opvoeders (ouders, grootouders, leerkrachten, trainers etc.) is daarbij essentieel. Ook in andere levensfasen is het van belang om preventief te handelen. Stoppen met roken, een gezonder gewicht en matigen met alcohol, leveren in iedere levensfase gezondheidswinst op. Samen met voldoende weerbaarheid en mentaal welbevinden kan dit de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid bevorderen van inwoners als opvoeder, werknemer, vrijwilliger of mantelzorger. Gezondheid zien we dan ook breed.

Nationaal preventieakkoord en Heel Someren Gezond
Het Nationaal preventieakkoord richt zich op drie thema's waarop veel gezondheidswinst is te behalen namelijk: Roken en de rookvrije generatie; Gezond gewicht; Alcohol- en drugsgebruik. Wij zoeken de verbinding tussen deze 3 leefstijlthema's, maar nemen het thema Weerbaarheid en welbevinden ook nadrukkelijk mee. Heel Someren Gezond zet in op:

1. Weerbaarheid en welbevinden;
2. Gezonde voeding en bewegen;
3. Alcohol-, roken- en drugspreventie.

Doel van het lokaal preventieakkoord

Het leggen van verbindingen tussen de verschillende thema's op het gebied van preventieve gezondheid. Om zo een beweging op gang te brengen, doordat inwoners, beroepskrachten en vrijwilligers samen aan de slag gaan om een bijdrage te leveren aan de thema's van Heel Someren Gezond!

Resultaten en Monitoring

In dit plan van aanpak zijn per thema de ambities voor 2040 opgenomen. Voor de korte termijn (2025) zijn de volgende algemene ambities geformuleerd:

- Inwoners, lokale partners en gemeente zijn samengebracht om uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken van het preventieakkoord Heel Someren Gezond;
- Er is een beweging op gang gekomen waarin we samen werken aan een gezonder en weerbaarder Someren voor iedereen;
- Er is aandacht voor het terugbrengen van gezondheidsverschillen;

- Er is gezondheidswinst zichtbaar op de verschillende thema's.

Om de gestelde ambities en doelen te kunnen evalueren is de infographic 'Heel Someren Gezond' gemaakt (zie bijlage). Hierin is opgenomen:

- De huidige gezondheidssituatie / nulmeting (m.b.v. gezondheidsmonitors GGD Brabant-Zuidoost);
- De ambitie van het preventieakkoord;
- De beoogde resultaten in 2025 en 2040.

We zullen gedurende het proces steeds blijven monitoren en evalueren.

SAMEN AAN DE SLAG

In Someren gebeurt al veel om een gezonde leefstijl en de fysieke en sociale leefomgeving te bevorderen.

De laatste jaren is geïnvesteerd in afstemming en samenwerking (PACT Weerbaarheid, lokaal sportakkoord, ZO Someren) zodat ieders expertise (0de, 1ste en 2de lijn) wordt benut en inwoners beter worden bereikt. Het preventieakkoord biedt kansen om deze opbrengst te borgen en verder uit te bouwen.

Het is en blijft daarbij van belang om focus aan te brengen om zeker te zijn dat:

- de huidige aanpak geïmplementeerd wordt en blijft, binnen de werkwijze van onze partners;
- nieuwe ideeën en plannen van huidige en nieuwe partners kans van slagen hebben.

Aanpak

We zijn in gesprek gegaan met onze huidige partners binnen het PACT Weerbaarheid, partners werkgroep LEEF en partners verbonden aan de integrale werkgroep alcohol- en drugspreventie. Maar ook nieuwe partners zoals de bibliotheek, DOH zorggroep, fysiotherapeuten en de huisartsenpraktijk het Wijkgebouw. Tot slot is er een startbijeenkomst georganiseerd om in beeld te krijgen welke ideeën er nu al zijn waar men de schouders onder wil gaan zetten.

Op basis van de gedeelde ambities en mogelijkheden leggen we in dit uitvoeringsplan vast op welke thema's we de komende jaren onze krachten bundelen en waarvoor we de extra financiële middelen zullen inzetten. Het budget van 10.000,- (voor 2023) zal onvoldoende zijn om alle wensen te realiseren.

Dit betekent dat de partners ook zelf op zoek gaan naar de benodigde financiering. Lokale en regionale subsidieorganisaties zoals Stichting Steun Welzijnzorg en Stichting Dokter Eijnatten bieden daarvoor mogelijkheden. Zij hebben beiden hun commitment uitgesproken voor deze aanpak. Tot slot kan de gemeente per initiatief bekijken wat de (financiële) mogelijkheden zijn. Zo is er bijvoorbeeld een subsidieregeling maatschappelijke initiatieven 2020 van waaruit de gemeente initiatieven met cofinanciering ondersteunt.

Randvoorwaarden

- Inwoners worden actief betrokken bij de uitvoering.
- Veerkracht en positieve gezondheid staan centraal.
- Er is aandacht voor het terugbrengen van gezondheidsverschillen tussen diverse wijken en tussen inwoners, inclusief inwoners met bijvoorbeeld een beperking, lage sociaal economische status of laaggeletterdheid.
- Er is oog voor een gemeente brede aanpak enerzijds en buurt- en wijkgerichte accenten anderzijds, waarbij aansluiting wordt gezocht bij de bestaande plannen van inwoners en organisaties.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de huidige preventieve programma's zoals PACT Weerbaarheid, integrale aanpak alcohol en drugs, Lokaal Sportakkoord, LEEF.

- Het ambitieniveau is realistisch, financieel en qua tijdsinvestering van de partners. 'Laaghangend fruit' wordt meteen opgepakt. Voor meer complexe afspraken nemen we de tijd om samen plannen te maken met realistische doelen en om de benodigde middelen (geld en menskracht) te vinden.
- Per initiatief wordt om een kartrekker gevraagd. Hij of zij draagt zorg voor een plan dat samen met de overige partners wordt ontwikkeld en uitgevoerd. De rol van de gemeente is beperkt tot die van faciliterend regisseur.
- Jaarlijks wordt geëvalueerd wat alle activiteiten hebben opgeleverd en welke kansen er nog zijn. Aan de hand van de GGD monitor wordt gekeken op welke (sub) thema's aanvullende acties nodig zijn.

1 | WEERBAARHEID EN WELBEVINDEN

In 2016 sloot de gemeente Someren samen met 28 partners het PACT Weerbaarheid. Doel van dit pact was het versterken van de weerbaarheid van kinderen en de opvoedkracht van opvoeders, door het creëren van een doorlopende leer- en ontwikkellijn van 2,5 tot 18 jaar. Eind 2021 vond de afsluiting en evaluatie van dit programma plaats. Alle partners zijn unaniem van mening dat het pact is geslaagd in de bedoeling. Echter resteert er gelukkig nog steeds de zin en behoefte om in het opgebouwde netwerk te blijven investeren en innoveren.

Ambities

In 2040....

- is de veerkracht en welbevinden voor alle leeftijdsgroepen verbeterd;
- is het aandeel kinderen en jongeren dat weerbaar is toegenomen;
- is de ervaren opvoedstress verminderd;
- krijgen alle kinderen en jongeren passende hulp bij problemen.

Vertrekpunt

Eind 2021 vond de afsluiting en evaluatie van het PACT Weerbaarheid plaats. Hieruit kwam o.a. onderstaande evaluatie punten naar voren:

- De lijnen tussen alle partners zijn korter geworden;
- Iedereen is beter bekend met elkaars expertise, er zijn minder drempels om elkaar te benaderen, te verwijzen en van elkaar gebruik te maken;

- Interventies zijn beter op elkaar afgestemd;
- Via contactpersonen op scholen, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en ZO Someren, wordt snel geschakeld om de juiste keuzes te maken. Dit voorkomt onnodige bureaucratie.

Wat zetten we voort:

Vanuit de geleerde lessen van het PACT Weerbaarheid blijven we investeren in het netwerk rondom kinderen, jongeren en hun opvoeders tot 18 jaar. Daarnaast zetten we in op kansvolle (regionale) programma's en stimuleren we dat nieuwe initiatieven tot ontplooiing komen. Hieronder een overzicht van mooie kansen.

Waar zetten we verder op in:

INITIATIEF 1

Netwerk PACT Weerbaarheid

Vanuit de geleerde lessen van het PACT Weerbaarheid blijven we investeren in het netwerk rondom kinderen, jongeren en hun opvoeders tot 18 jaar. Hiervoor blijven we twee keer per jaar een netwerkbijeenkomst organiseren, waarvan één bijeenkomst per jaar specifiek gericht op het thema weerbaarheid en welbevinden. De opzet en inhoud van deze bijeenkomst gaan we samen met enkele partners bepalen en vormgeven. Naast een centraal thema zal met name het ontmoeten centraal staan bij deze bijeenkomsten. Zodat de lijnen kort blijven, iedereen bekend blijft met elkaars expertise en er snel geschakeld kan worden.

Kartrekkers

Gemeente Someren en GGD Brabant-Zuidoost.

Overige partners

Partners PACT Weerbaarheid.

INITIATIEF 2

Beschuit met Liefde

Beschuit met liefde gelooft dat een goede relatie tussen ouders het basisrecept is voor het geluk van henzelf en hun kinderen. Als kinderen zien dat ouders het fijn hebben met elkaar dan geven ze hen 'de vitamientjes' om blij en vrij te kunnen opgroeien en om zichzelf als gezonde volwassenen te kunnen ontwikkelen. Maar hoe hou je een goede relatie als je ook papa en mama bent? Beschuit met Liefde inspireert ouders om naast ouders ook partners te zijn en te blijven. Dit doen ze door tips, ideeën en informatie te geven en door te delen uit eigen ervaringen.

Kartrekkers

Beschuit met liefde is een burgerinitiatief die vanuit eigen ervaring en op vrijwillige basis hun droom met andere ouders wil delen en vormgeven.

INITIATIEF 3

Roger That Inspiratielab de Peel

Het Roger That Inspiratielab de Peel is een lokaal initiatief, van jongeren, ouders en professionals uit de zorg en het onderwijs. In de kern is een Roger That Inspiratielab een ontmoetingsplaats voor jongeren van 11 tot 25 jaar uit de Peel. Zij kunnen in het Inspiratielab binnenlopen, voor een praatje, om even bij te komen, of om met leeftijdgenoten leuke dingen te doen. Laagdrempeligheid en veiligheid zijn hierbij de kernwaarden. Bij het Roger That Inspiratielab kunnen jongeren ook terecht voor antwoorden op allerlei (levens)vragen. Bij ervaringsdeskundige leeftijdgenoten, of, als daar behoefte aan is, bij professionals of ondernemers waar het Inspiratielab mee samenwerkt.

Betrokkenen partijen

Het Roger That Inspiratielab de Peel is een gezamenlijk initiatief van de vrijwilligers achter de Rogier Hulst Foundation en 3 lokale 'founders'.

INITIATIEF 4

Week Mentaal Welbevinden maart 2023

Op 9 maart 2023 is er in theater de Ruchte een toneelvoorstelling die gaat over mentale gezondheid (Solo Stories; gebaseerd op het boek van Merlijn Kamerling). Er is een samenwerking met Bibliotheek Someren en 'Samen voor Someren' om, gekoppeld aan deze voorstelling, een week rondom mentale gezondheid te organiseren. Een week waarin op verschillende locaties in de gemeente activiteiten rondom het thema mentale gezondheid worden aangeboden.

Kartrekkers

Samen voor Someren (burgerparticipatie) en bibliotheek Someren.

Overige partners

Partners die zich hierbij aansluiten en in diezelfde week eveneens een activiteit organiseren gericht op mentaal welbevinden.

2 | GEZONDE VOEDING EN BEWEGEN

Een gezond gewicht is niet vanzelfsprekend voor iedereen. Onder andere gebrek aan kennis en kunde over gezonde voeding of beweeg- en sportmogelijkheden kunnen een barrière vormen. In Someren willen we iedereen stimuleren om een gezonde keuze te maken.

Ambities

In 2040....

- heeft het merendeel van de inwoners een gezond gewicht en beweegt voldoende;
- is er een gezonde omgeving gerealiseerd waarin het gemakkelijker is om gezonde keuzes te maken.

Vertrekpunt

Zoals eerder geschetst gebeurt er in Someren al veel op het gebied van gezonde voeding en bewegen. Veel partijen werken al lange tijd samen om ervoor te zorgen dat inwoners uit Someren gezonder eten en meer bewegen. Deze initiatieven komen bij elkaar in de werkgroep LEEF Someren. Vertegenwoordiging vanuit de basisscholen, voortgezet onderwijs, Onis Welzijn, kinderopvang, fysiotherapie, LEEF Someren, Het Bewegend Kind, GGD Brabant-Zuidoost en gemeente komen 4 keer per jaar bij elkaar. Nieuwe initiatieven op het gebied van leefstijl zullen hieraan verbonden worden.

Wat zetten we voort:

- Activiteiten LEEF Someren op basis- en voortgezet onderwijs scholen, kinder- en buitenschoolsopvang, voor verenigingen, samenwerking binnen Uniek sporten etc.
- Het Bewegend Kind: voor kinderopvang en basisscholen, waarbij kinderen naast gymlessen door een vakdocent ook gedurende de rest van de (school) dag bewegen en leren. Deze aanpak wordt ingezet op alle basisscholen in Someren.
- Sportakkoord Someren: vanuit dit preventie akkoord zal de verbinding gezocht en gelegd worden met het lokale Sportakkoord. Zodat acties en activiteiten integraal opgepakt worden!

Waar zetten we verder op in:

INITIATIEF 1

Beweegtuin in het Slievenpark

In en rondom het Slievenpark is veel enthousiasme om gezamenlijk 'in beweging' te komen. Het park grenst onder andere aan woonvoorzieningen van ORO en Kempenheaghe (voor mensen met een beperking), gemeenschapshuis de Weijers en basisschool de Diamant. De ambitie is om laagdrempelig te kunnen bewegen in het park en op deze manier elkaar te ontmoeten, door het aanleggen van een beweegtuin. Het initiatief van een beweegtuin komt vanuit KBO Someren-Dorp en is inmiddels omarmd door een aantal partijen. De beweegtuin is bedoeld voor een brede groep mensen, maar met name ouderen, mensen met een beperking en basisschool kinderen zijn een belangrijke doelgroep. Het succes van een beweegtuin is afhankelijk van: of én hoe er gebruikt van wordt gemaakt.

Er zijn bestaande beweeginitiatieven in het park die gebruik kunnen maken van de beweegtuint en er lijkt voldoende interesse voor het organiseren van nieuwe activiteiten in de beweegtuint.

Kartrekkers

KBO Someren-Dorp, LEEF Someren, gemeente Someren, buurtbewoner en sportinstructeur Ruud van Dongen, GGD Brabant-Zuidoost, ORO, Kempenheaghe.

Overige (potentiële) partners

Kans Plus, wijkraad Someren Noord, gemeenschapshuis de Weijers, basisschool de Diamant, tennisvereniging Packador, beheersfonds GOS, wijkbewoners, Savant-Zorg, Egelshoeve.

INITIATIEF 2

Leefstijl op recept

Een gezonde leefstijl (voldoende beweging, niet roken, matig met alcohol, gezonde voeding en voldoende ontspanning en sociale contacten) is belangrijk voor alle inwoners in Someren. Huisartsen, praktijkondersteuners maar ook de dorpsondersteuners in Someren hebben hierin een belangrijke signalerende rol. In de afgelopen periode is vanuit deze signalerende rol al gestart met de pilot 'Welzijn op recept'. Huisartsen en praktijkondersteuners kunnen patiënten met 'welzijnsvraagstukken' rechtstreeks doorverwijzen naar de dorpsondersteuner. De dorpsondersteuner, kijkt vervolgens vanuit het concept Positieve Gezondheid hoe de veerkracht en het welzijn verbeterd kan worden. De komende periode gaan we verder onderzoeken op welke manier leefstijl vraagstukken hieraan toegevoegd kunnen worden.

Zodat de huisarts/ praktijkondersteuner patiënten waarbij leefstijlverbeteringen worden aanbevolen, rechtstreeks kunnen doorverwijzen naar de dorpsondersteuners. Bij deze verkenning zal ook gekeken worden naar mogelijke subsidieregelingen.

Kartrekkers

DOHZorggroep, huisartsenpraktijk het Wijkgebouw, Onis Welzijn, GGD Brabant-Zuidoost en gemeente Someren.

Overige (potentiële) partners:

Sport- en beweegaanbieders, eerstelijns zorg, diëtisten, Uniek Sporten de Peel, LEEF Someren.

INITIATIEF 3

Bewegen in het dagelijks leven

Ouder worden gaat gepaard met een aantal lichamelijke veranderingen (afname spierkracht, afname uithoudingsvermogen, minder goed functioneren zowel lichamelijk als geestelijk). De gevolgen hiervan zijn o.a. verminderde zelfredzaamheid en verminderde deelname aan de maatschappij. Het belang van bewegen voor ouderen is dat men langer zelfstandig kan blijven. Beweging stimuleert de vitaliteit en kan het verouderingsproces vertragen. Omdat een half uur tot een uur bewegen per dag er vaak bij inschiet is een praktische workshop ontwikkeld waarin mensen tips krijgen om tijdens de dagelijkse handelingen meer te bewegen. Zo kost het bewegen geen extra tijd of moeite maar levert het wel resultaten op.

Kartrekkers

LEEF Someren en Onis Welzijn.

Overige (potentiële) partners:

Alle organisaties/groepen die interesse hebben in een workshop op locatie.

INITIATIEF 4

2diabeat

Het voorkomen van diabetes type 2 neemt al jaren toe. De verwachting is dat het huidige aantal van 1,1 miljoen mensen met diabetes type 2 zal toenemen tot 1,5 miljoen in 2040. Door een gezonde(re) leefstijl kan diabetes type 2 worden voorkomen en zelf worden verbeterd. 2Diabeat is een landelijk programma dat de komende jaren in 40 gemeentes/ wijken in Nederland wordt uitgerold. De initiatiefnemers zijn beide ervaringsdeskundigen en willen in Someren een groep starten. Ze starten met in beeld te brengen wat er allemaal wordt gedaan in Someren en dit aan elkaar te verbinden.

Kartrekkers

Stichting Je Leefstijl als Medicijn en VoetZorg Plus Someren.

Overige partners

p.m.

3 | ROKEN, ALCOHOL EN DRUGS

Roken, alcohol en drugs zijn slecht voor de gezondheid. Daar zijn inmiddels steeds meer mensen zich van bewust. Helaas worden deze middelen nog steeds veel gebruikt, zowel door jongeren als volwassenen en ouderen. In Someren willen we toewerken naar een situatie waarin roken, alcohol en drugs er niet meer 'gewoon bij horen' en waarin volwassenen het goede voorbeeld geven aan de jongere generatie.

Ambities

In 2040....

- wordt middelengebruik niet (meer) als normaal gevonden (alcohol, tabak en drugs);
- roken jongeren onder de 18 jaar niet, drinken zij ook geen alcohol en gebruiken zij geen drugs;
- groeien kinderen en jongeren op in een rookvrije omgeving (rookvrije generatie);
- is het aantal volwassenen en 65+ dat te veel drinkt en/of rookt afgenomen.

Vertrekpunt

Aandacht voor Alcohol en Drugspreventie is er al vele jaren. Hierin vormt de Aanpak alcohol en drugs in Someren de basis. In samenwerking met tal van netwerkpartners zoals Novadic Kentron, GGD Brabant-Zuidoost, Halt, jongerenwerk, scholen en politie wordt er vanuit de driehoek preventie, regelgeving en handhaving ingezet op het voorkomen van alcohol- en drugsmisbruik. Ten aanzien van preventieve acties wordt hierin al jaren samen opgetrokken met de gemeente Asten.

De gemeente Someren stond tevens aan de wieg van het regionale programma 'Skip die trip', waarin alle gemeentes uit Oost-Brabant, de GGD-en Hart voor Brabant en Brabant-Zuidoost en Novadic Kentron werken aan de denormalisering van drugsgebruik.

Wat zetten we voort:

Vanuit de Aanpak alcohol en drugs in Someren blijven we ook de komende jaren inzetten op de preventie van alcohol- en drugsmisbruik. De monitor 'Alcohol & Drugs' die iedere 2 jaar wordt uitgevoerd, vormt hierbij het uitgangspunt. Vanuit de gemeentelijke interne klankbordgroep alcohol en drugs, wordt met name gekeken naar de mogelijkheden aan de kant van regelgeving en handhaving. En ligt de nadruk op een integrale aanpak vanuit gemeente i.s.m. de politie. Vanuit de werkgroep alcohol- en drugspreventie worden preventieve activiteiten uitgezet gericht op kinderen, jongeren, volwassenen, paracommercie en organisatoren van evenementen. Campagnes en andere landelijke acties zoals Zien drinken, Doet drinken, Nix Zonder ID, IkPas worden hierin meegenomen.

Waar zetten we verder op in:

INITIATIEF 1

Denormalisering Drugsgebruik

De gemeente Someren stond aan de wieg van het regionale programma 'Skip die trip', waarin alle gemeentes uit Oost-Brabant, de GGD-en Hart voor Brabant en Brabant-Zuidoost en Novadic Kentron werken aan de denormalisering van drugsgebruik. Dit programma draait om het realiseren van een nieuwe norm over drugsgebruik. Het is belangrijk dat de omvang van het drugsgebruik klein blijft en dat er minder wordt gedacht dat het gebruik van drugs 'normaal' is. Dan is de kans groter dat we in de toekomst vooral op preventief niveau hoeven te handelen. Dit programma wil de publieke discussie op gang brengen over denormalisering van drugs en drugsgebruik. Eind 2021/begin 2022 is er in alle gemeentes een monitor uitgevoerd die een goed beeld geeft van het drugsgebruik en de norm over drugs. Voor de gemeente Someren komt er een gespecificeerde rapportage. Vanuit het regionale programma worden achtereenvolgens campagnemiddelen, acties en interventies ontwikkeld die in Someren, gericht en met een lokaal sausje ingezet kunnen worden. Vanuit de werkgroep alcohol en drugspreventie wordt dit opgepakt.

Kartrekkers

32 gemeentes uit Zuidoost-Brabant waaronder de gemeente Someren, GGD Brabant-Zuidoost en Novadic Kentron.

Overige partners

Partners werkgroep Alcohol en drugspreventie gemeente Someren.

INITIATIEF 2

Rookvrije generatie

Rookvrij opgroeien willen wij vanzelfsprekend maken. Ieder kind dat geboren wordt, moet de kans krijgen om volledig rookvrij op te groeien. We willen kinderen in elke fase van het opgroeien beschermen tegen tabaksrook en de verleiding om te gaan roken. Daarom is de doelgroep de totale fysieke en sociale omgeving van kinderen en jongeren tot 18 jaar én de jongeren zelf. De komende jaren willen we inzetten op (volledig) rookvrije:

- Kinderopvang, peuterspeelzalen en schoollocaties (PO/VO);
- Recreatievoorzieningen (scouting, kindervakantiewerk, zwembaden, speeltuinen, kinderboerderij etc);
- De sportomgeving van kinderen (waaronder sportparken).

Op basis van een plan van aanpak, wordt de Rookvrije beweging de komende jaren over Someren uitgerold.

Kartrekkers

Gemeente Someren en GGD Brabant-Zuidoost.

Overige (potentiële) partners

Sportverenigingen, schoolbesturen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen, activiteiten/ voorzieningen voor kinderen/ waar veel kinderen komen (zoals: tienerhuizen, zwembad de Diepsteeckel, kinderboerderijen, (binnen)speeltuinen, scouting, kindervakantie activiteiten etc.).

INITIATIEF 3

Alcoholpreventie in de kernen van Someren

De dorpsraden in de verschillende kernen van Someren hebben de afgelopen jaren met regelmaat het initiatief genomen om de thema's Alcohol en Drugsgebruik te agenderen bij ouders, andere opvoeders en jongeren. Hierbij werd samengewerkt met voorzieningen en initiatieven uit de kernen zelf, maar ook hulpverleningsinstanties uit Someren. Dergelijke initiatieven worden de komende jaren opnieuw gestimuleerd en ondersteund.

Kartrekkers

Dorpsraden in de verschillende kernen van Someren, p.m.

Overige partners

ZO Someren, Onis Welzijn, gemeente Someren, GGD Brabant-Zuidoost, basisscholen, voortgezet onderwijs, Novadic Kentron.

UITVOERING, COMMUNICATIE EN FINANCIËN

Borging en afstemming

Met het formuleren van ambities en het benoemen van initiatieven hebben we nog geen resultaat. Dit preventieakkoord moet leiden tot een gezamenlijke uitvoering, waarin alle huidige en toekomstige betrokken partners een eigen verantwoordelijkheid hebben en pakken. Door het logo te gebruiken spreken partners hun commitment uit en gaan ze akkoord met het leveren van een bijdrage aan Heel Someren Gezond. De gemeente speelt een faciliterende rol om partijen met elkaar in verbinding te brengen.

Dit plan is berekend op groei, waarbij nieuwe partners steeds welkom zijn en het mogelijk is om nieuwe initiatieven die passen binnen de thema's centraal te stellen. Nieuwe partners kunnen zich bij de thema's aansluiten als kartrekker of betrokken partner. Om overkoepelende afstemming te realiseren zijn er al werkgroepen voor de thema's gezonde voeding en bewegen en voor roken, alcohol en drugspreventie. Jaarlijks organiseert de gemeente samen met GGD Brabant-Zuidoost een netwerkbijeenkomst voor alle aangesloten partijen om elkaar te inspireren, initiatieven verder te helpen en te verbinden en zicht te houden op de voortgang.

Het bereiken van de inwoners als doelgroep

Het succes van alle inzet valt en staat bij het enthousiasme van de inwoners om daadwerkelijk gebruik te maken van de diverse activiteiten, ondersteuning en mogelijkheden die de preventieaanpak biedt. De gemeente heeft gekozen voor een beeldmerk (logo en slogan) dat positiviteit uitstraalt en herkenbaar is. Dit beeldmerk wordt gebruikt en actief uitgedragen door de betrokken partners.

Financiering

Het uitvoeringsbudget vanuit het Rijk (€ 10.000,- voor 2023) wordt ingezet om een aantal afspraken te ondersteunen. De partners worden gestimuleerd om zelf creatief naar de financiële aspecten te kijken, bijvoorbeeld naar bijdragen vanuit de partners, bedrijfsleven en sponsors. Daarnaast kan mogelijk van andere financiële middelen gebruik worden gemaakt, zoals lokale subsidiemogelijkheden van bijvoorbeeld [Stichting Steun Welzijnzorg](#) en [Stichting Dokter Eijnatten](#). Tot slot kan de gemeente per initiatief bekijken wat de (financiële) mogelijkheden zijn. Zo is er bijvoorbeeld een [subsidieregeling maatschappelijke initiatieven 2020](#) van waaruit de gemeente initiatieven met cofinanciering ondersteunt.

PARTNERS

In Someren zetten veel verschillende partners zich al jaren in voor de drie pijlers van dit preventie akkoord. Hieronder een overzicht van de partners die op dit moment (actief) betrokken zijn bij één of meerdere van de initiatieven uit dit plan. Dit overzicht is echter nooit compleet, want op dit moment en hopelijk in de toekomst dragen nog tal van (nieuwe) andere partners, bij aan Heel Someren Gezond.

- Basisscholen
- Bibliotheek Helmond de Peel
- Burgerinitiatief Beschuit met Liefde
- Buurtbewoner en sportinstructeur Ruud van Dongen
- DOHZorggroep
- Fysiotherapie Paul van der Weerden
- Gemeente Someren
- GGD Brabant-Zuidoost
- Halt
- Huisartsenpraktijk het Wijkgebouw
- Inspiratielab Roger That
- KBO Someren-Dorp
- Kinderopvang
- Kempenhaeghe
- LEEF Someren
- Novadic Kentron
- Partners PACT Weerbaarheid
- Peelpioniers
- Onis Welzijn
- ORO
- Samen voor Someren
- Stichting Je Leefstijl als Medicijn
- VoetZorg Plus Someren
- Varendonck College

heel Someren gezond

We willen graag dat alle inwoners van Someren gezond en weerbaar door het leven gaan, en dat de gezondheidsverschillen tussen wijken en groepen kleiner worden. We zijn van mening dat een preventieve aanpak voor jeugdigen, volwassenen en 65-plussers het meeste effect heeft op het verbeteren van de gezondheid. Met als rode draad de veerkracht en vitaliteit van inwoners en hun sociale omgeving om met veranderingen en tegenslag om te kunnen gaan. Deze aanpak is gericht op een actieve en gezonde leefstijl in een gezonde leefomgeving met aandacht voor daarmee samenhangende factoren.

Legenda:

kinderen: 0-11 jaar

jongeren: 12-18 jaar

volwassenen: 18-64 jaar

65-plussers

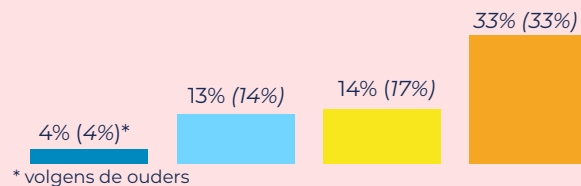
Eerste cijfer: gemeente

Cursief gedrukt cijfer: regio

Vetgedrukt: significant verschil

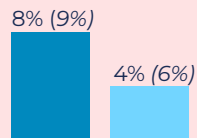
Gezondheidsbeleving

Ervaart de gezondheid als 'matig' tot 'zeer slecht':

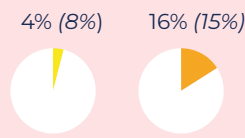

Weerbaarheid en welbevinden

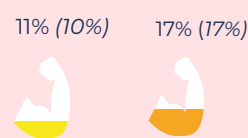
Heeft lage weerbaarheid:

Heeft weinig regie over het eigen leven:

Kan vanwege de gezondheid niet de dingen doen die hij/zij zou willen doen:

Ervaart bovengemiddeld veel stress bij de opvoeding

31% (33%) van de ouders

Heeft problemen en behoefte aan professionele hulp

1% (2%)
± 20 jongeren

± 160 jongeren zouden bij behoefte niet weten hoe dit te regelen

De ambities voor 2025

Inwoners, lokale partners en gemeente zijn samengebracht om uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken van het preventieakkoord Heel Someren Gezond. Er is een beweging op gang gebracht waarin we samen werken aan een gezonder en weerbaarder Someren voor iedereen. Op deze manier worden gezondheidsverschillen verkleind en is gezondheidswinst zichtbaar op de verschillende thema's.

De ambities voor 2040

In alle leeftijdsgroepen is het aandeel mensen met een goed ervaren gezondheid toegenomen

De veerkracht en welbevinden verbetert voor alle leeftijdsgroepen

Het aandeel kinderen en jongeren dat weerbaar is neemt toe

De ervaren opvoedstress is verminderd

Alle kinderen en jongeren krijgen passende hulp bij problemen

Gezond eten en bewegen

Heeft overgewicht (incl. obesitas):

10% (11%) 9% (11%) 43% (46%) 59% (58%)

Beweegt onvoldoende:

53% (57%) 77% (78%) 49% (45%) 61% (60%)

Roken, alcohol en drugs

Rookt:

Heeft ooit gedronken:

60% (53%)

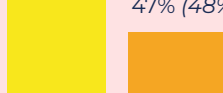
Heeft recent gedronken:

45% (35%)

Drinkt teveel:

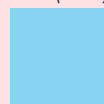
72% (64%) 47% (48%)

Ooit gebruikt:

Softdrugs

7% (10%)

Harddrugs

2% (2%)

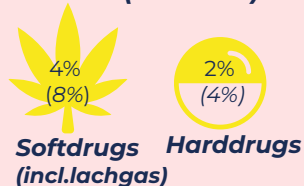

Lachgas

4% (6%)

Gebruikt (af en toe):

De ambities voor 2025

Inwoners, lokale partners en gemeente zijn samengebracht om uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken van het preventieakkoord Heel Someren Gezond. Er is een beweging op gang gebracht waarin we samen werken aan een gezonder en weerbaarder Someren voor iedereen. Op deze manier worden gezondheidsverschillen verkleind en is gezondheidswinst zichtbaar op de verschillende thema's.

De ambities voor 2040

Het merendeel van de inwoners heeft een gezond gewicht en beweegt voldoende

Er is een gezonde omgeving gerealiseerd waarin het gemakkelijker is om gezonde keuzes te maken.

Middelengebruik wordt niet (meer) als normaal gevonden (alcohol, tabak en drugs)

Jongeren onder de 18 jaar roken niet, drinken geen alcohol en gebruiken geen drugs

Kinderen en jongeren groeien op in een rookvrije omgeving (rookvrije generatie)

Het aantal volwassenen en 65+ wat te veel drinkt en/of rookt is afgenomen

Bronnen:

Jeugdmonitor 0-11 jaar 2021-2022 GGD Brabant-Zuidoost gemeente Someren
 Jeugdmonitor 12-18 jaar 2019-2020 GGD Brabant-Zuidoost gemeente Someren
 Volwassenenmonitor 18-64 jaar 2020-2021 GGD Brabant-Zuidoost gemeente Someren
 Ouderenmonitor 65+ jaar 2020-2021 GGD Brabant-Zuidoost gemeente Someren

Vragen of informatie?

Karin Spijkers, k.spijkers@ggdbzo.nl

www.ggdkompas.nl

Legenda:

kinderen: 0-11 jaar

jongeren: 12-18 jaar

volwassenen: 18-64 jaar

65-plussers

Eerste cijfer: gemeente

Cursief gedrukt cijfer: regio

Vetgedrukt: significant verschil

Brabant-Zuidoost